

JESÚS MORENTIN

BUNKERTYPE

LLETRES AMB ÀNIMA DE PLOM I FUSTA

A

Jesús Morentin crea amb Bunkertype el disseny gràfic que vol despertar i... wow!

Pangrama

Z





JESÚS MORENTIN

BUNKERTYPE

LLETRES AMB ÀNIMA DE PLOM I FUSTA

Espai Macià > Les Borges Blanques
Del 10 de gener al 23 de març de 2025

Adquisició d'Obra



Les obres marcades amb aquesta enganxina de color, les trobareu disponibles a la Llibreria Quaderns, a la Plaça 1 d'Octubre, 6 de les Borges Blanques, durant la durada de l'exposició.

1 exemplar : 40€
2 exemplars : 70€
3 exemplars : 90€



Sobre l'autor

Lligat des del 1996 a la docència i dissenyador gràfic de formació, Jesús Morentin va iniciar el 2009 un projecte de recerca i recuperació d'antics mètodes d'impressió amb processos íntegrament manuals usant tipografies de plom i fusta i va crear el seu propi estudi-taller, BunkerType, un espai en què únicament desenvolupa projectes de tipus personal. En ells combina una visió propera a l'àmbit artístic, encara que filtrada per la mirada del dissenyador i la bona feina i la tècnica dels antics impressors, buscant que els tipus mòbils siguin sempre els autèntics protagonistes.

Des de llavors ha presentat diferents treballs, entre els quals destaquen les seves aproximacions a l'obra d'H. N. Werkman amb el projecte The New Call –en què reinterpreta la paradigmàtica revista editada per artista holandès entre els anys 1923 i 1926–, el seu personal i crítica visió de la societat i política espanyola amb el projecte «Spain Is Different» –en què gràcies a la col·laboració amb la Foundation Gerd Arntz Estate va interpretar el singular i ric univers icònic de l'artista gràfic alemany–, i «Futura_90», un homenatge a la tipografia que va dissenyar Paul Renner el 1927 en ocasió del norantè aniversari.

En el seu últim treball Bauhaus_100(x3), rendeix tribut a l'escola d'arquitectura, disseny, artesania i art fundada a Weimar el 1919 en commemoració del centenari de la seva inauguració. Es tracta novament d'un treball de revisió i reinterpretació d'un passat que reivindica com a vigent i del qual encara queda molt per aprendre.

També és coautor junt a Òscar Dalmau d'«Un llibre ple de lletres» editat per «Coco Books» i enfocat perquè els infants descobreixin l'univers tipogràfic.



vision on
an's work.
BunkerType.

ie
all
9

The
lev
Call
of

The
New
Call
01

A new vision on
H. N. Werkman's work.
By BunkerType.

A ne
H. N. Werkr
By B

A new vision on
H. N. Werkman's work.
By BunkerType.



The
New
Call
02

Allons!

Allons!

door gevee

through struggles

en door st

and wars!

Het doel dat

The goal

wij ons gestek

that was named

hebben kan ni

cannot be counternam

worden ontga

-Walt Whitma

A new vision on
H. N. Werkman's work.

19

The New Call

Una nova visió del treball de H.N. Werkman, Per BunkerType.

The New Call, l'últim projecte de BunkerType, recull el testimoni del meu acostament anterior a H. N. Werkman per proposar una nova reinterpretació, més madura i personal, d'una de les obres més paradigmàtiques de l'admirat autor holandès: "The Next Call", una de les publicacions més audaces de l'avantguarda artística europea del període d'entreguerres.

The New Call, l'últim projecte de BunkerType, recull el testimoni del meu acostament anterior a H. N. Werkman per proposar una nova reinterpretació, més madura i personal, d'una de les obres més paradigmàtiques de l'admirat autor holandès: "The Next Call", una de les publicacions més audaces de l'avantguarda artística europea del període d'entreguerres.

Es tracta d'una col·lecció que manté el mateix esperit que el treball original -presentat el 2012- en què cada composició es basava en un dels nou números de la revista esmentada, però en què s'ha traslladat el focus. Si en el primer acostament el fonamental era el procés i l'aprenentatge, a "The New Call" he fet servir tota aquesta experiència per poder centrar-me en el resultat final, a l'obra, ampliant notablement la paleta de recursos quan ha calgut, tant a aspectes tècnics com en els formals.

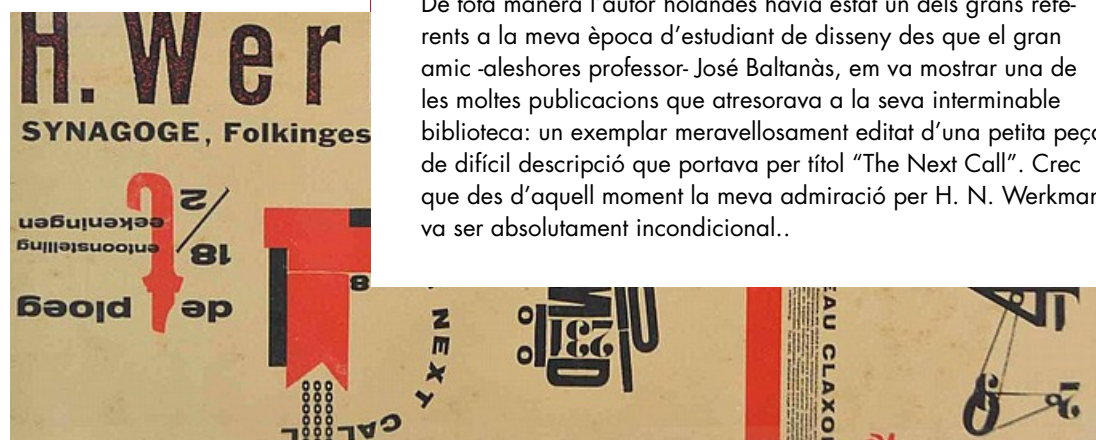
Una altra diferència respecte a l'anterior treball és que aquesta vegada s'han imprès petites sèries d'uns 40 exemplars -els mateixos que imprimia H. N. Werkman de la seva revista

Per què H. N. Werkman?

Alguns apunts sobre la meua vinculació amb l'autor holandès

Encara recordo quin va ser el primer motlle tipogràfic que vaig muntar al meu taller (encara que sens dubte aquesta seria una definició excessivament generosa per al que aquí realment va succeir). Vaig fer servir una tipografia que en algun moment vaig identificar com a «Alcazar» en cos 60 (Fundició) per escriure un breu "Travailleur&Cie", el colofó que H.N. Werkman feia servir en la seva publicació «The Next Call». Després d'imprimir una vintena de fulles en la meua senzilla premsa de proves en què es va convertir, fet i fet, en el meu primer tiratge, no vaig tornar a fixar-m'hi ni en la seva feina durant un parell d'anys.

De tota manera l'autor holandès havia estat un dels grans referents a la meua època d'estudiant de disseny des que el gran amic -aleshores professor- José Baltanàs, em va mostrar una de les moltes publicacions que atresorava a la seva interminable biblioteca: un exemplar meravellosament editat d'una petita peça de difícil descripció que portava per títol "The Next Call". Crec que des d'aquell moment la meua admiració per H. N. Werkman va ser absolutament incondicional..



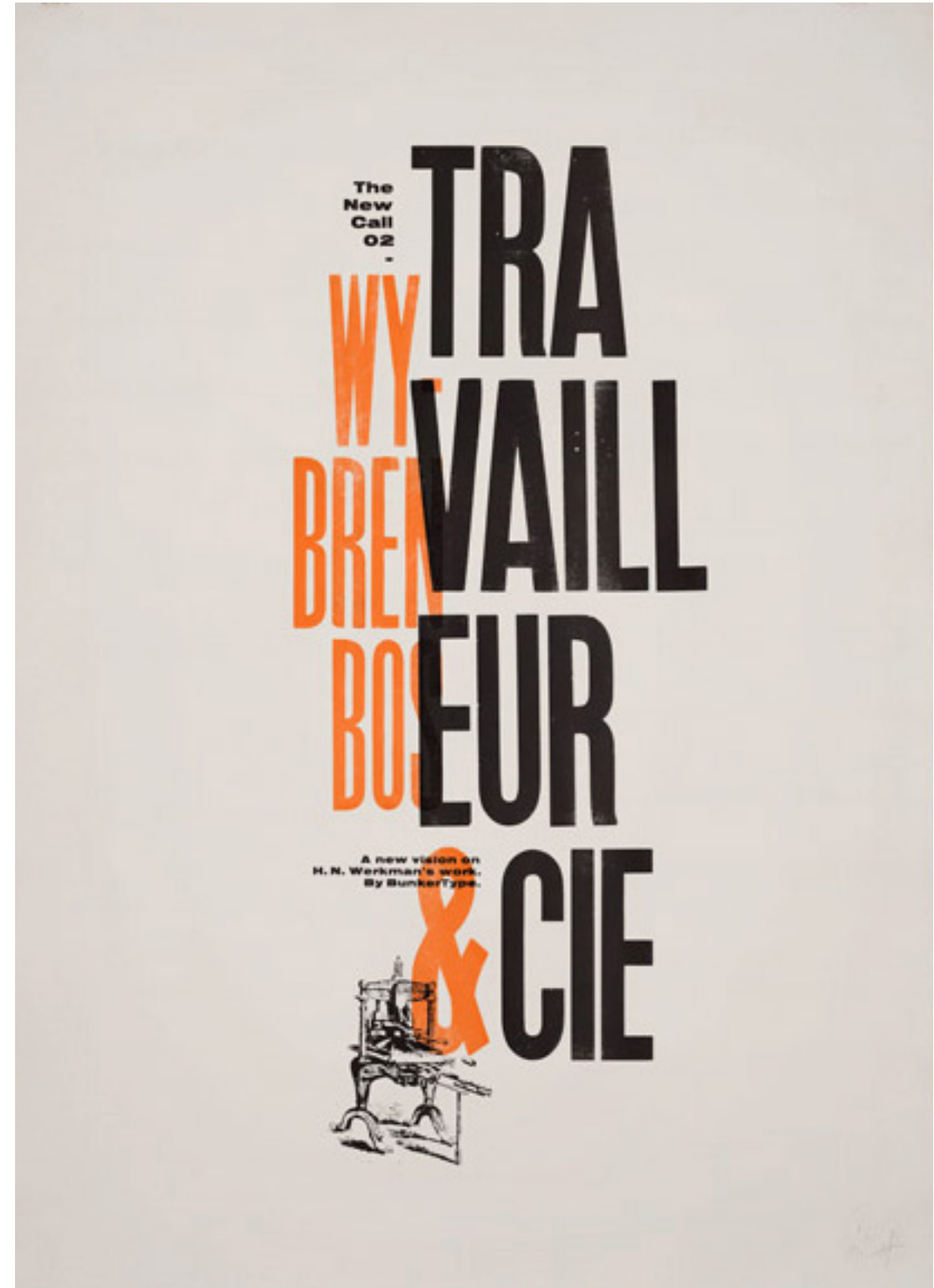
The New Call 00



The New Call 01



The New Call 02



The New Call 03



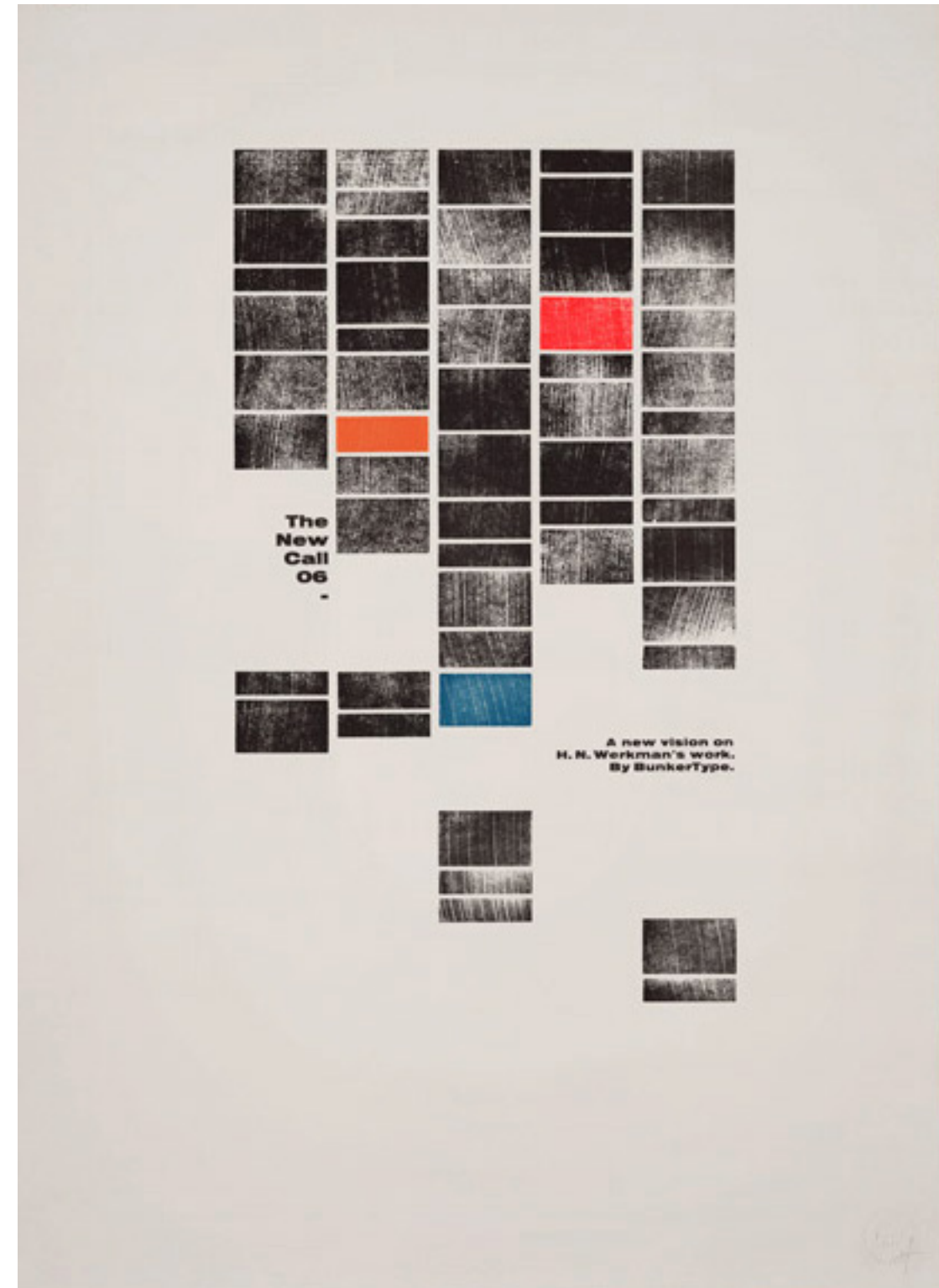
The New Call 04



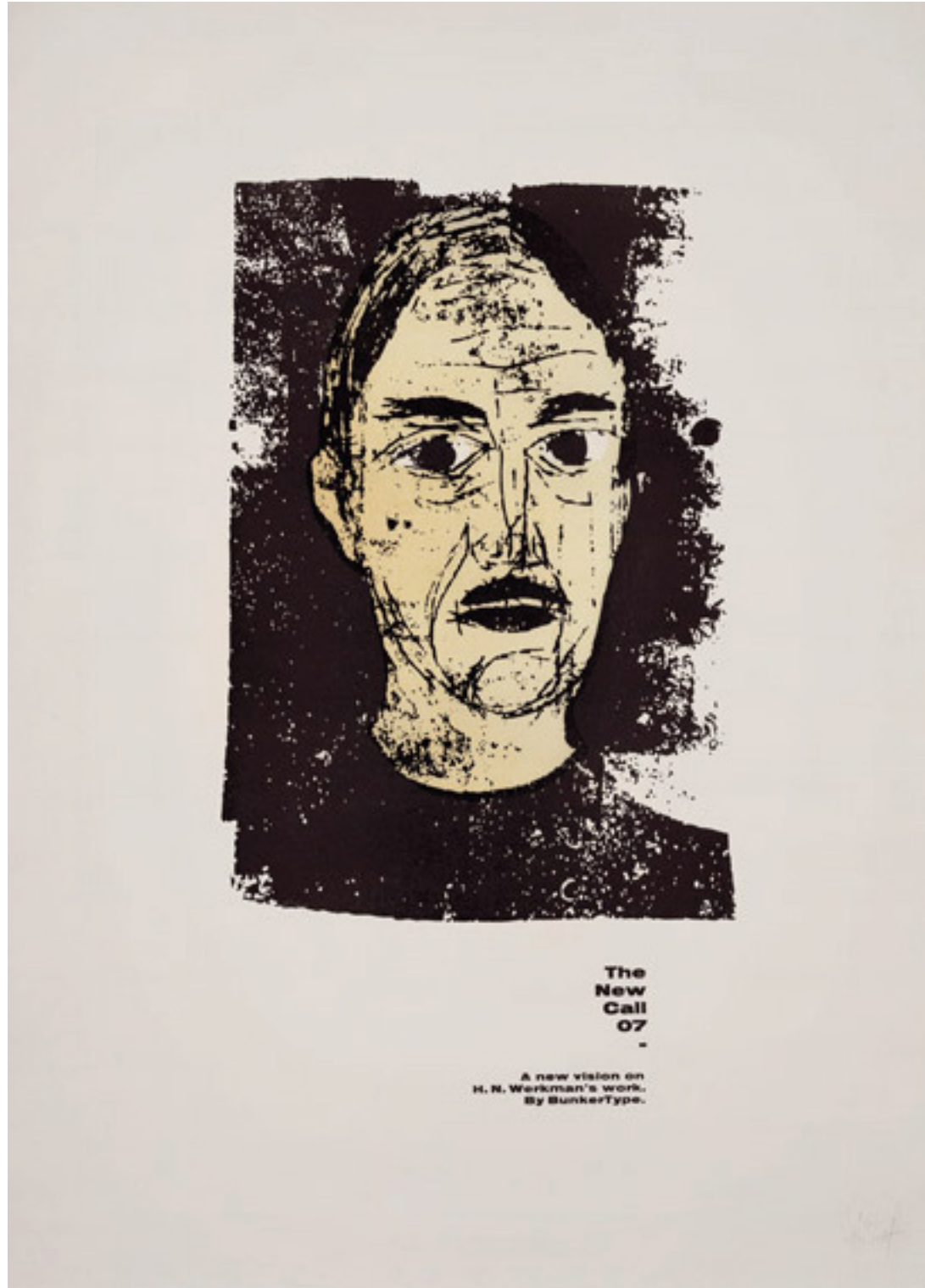
The New Call 05



The New Call 06



The New Call 07



The New Call 08



The New Call 09



&

ANITE

OTEL

er ordre

ction

reaction

OP u zelf

140 ton

endrai Maandag

Maandag

sprakighe

lle talen

EID DEUGD DIKKE TONG

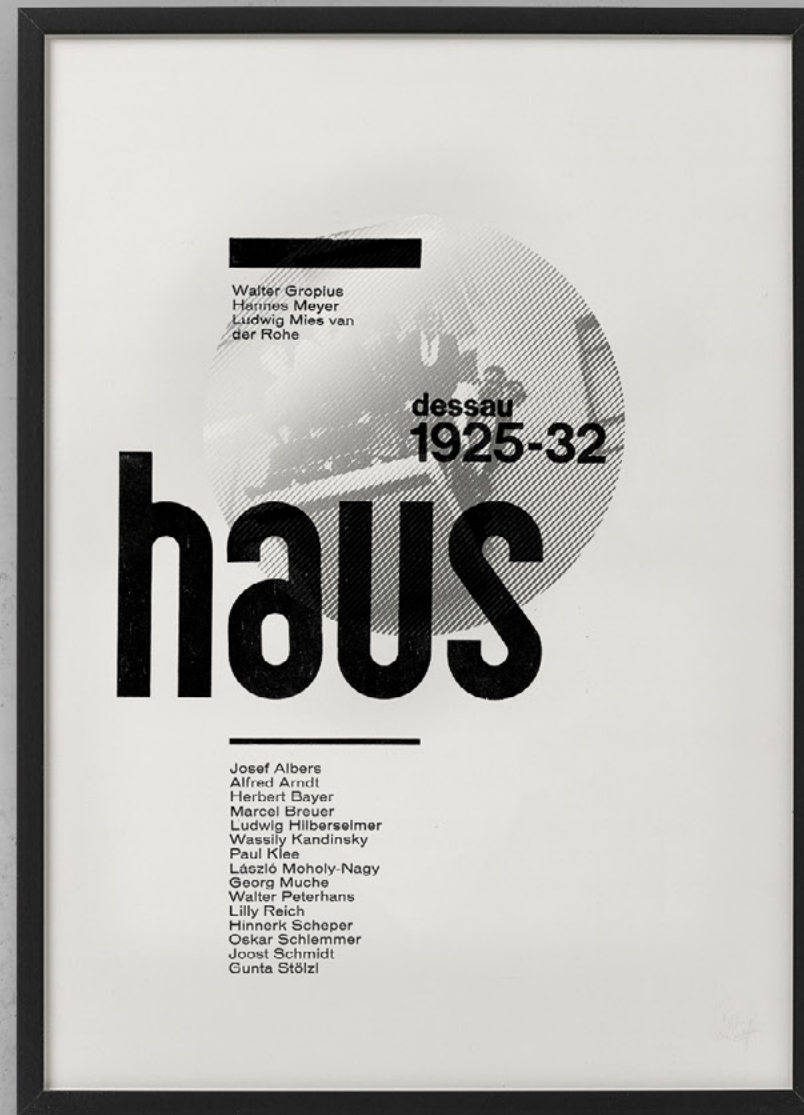
g&stand

JDIN



Bauhaus_100(x3)

Bauhaus_100(x3)



Bauhaus_100(x3)

Un tribut a l'escola d'arquitectura, disseny, artesanian i art fundada a Weimar el 1919 en commemoració del centenari de la inauguració.

La col·lecció consta de tres peces, segellades, numerades i signades per l'autor, en una edició limitada de 100 unitats. La compra de les tres làmines s'ha de realitzar conjuntament al preu de 90€

Totes les composicions estan impreses manualment amb tipus mòbils de fusta i plom, en una premsa Korrex Hannover del 1964 sobre paper Freelif Vellum White 170 g., de Fedrigoni. Tots els processos –tant de muntatge com d'impressió– són manuals íntegrament.

Grandària: 50x70cm. (19 3/4x27 1/2")

Pot ser que no la coneguis, però és part de la teva vida, de la imatge que tens del món. De fet, és el pilar bàsic de les arts visuals del segle XX i XXI. Bauhaus és l'escola, el projecte que va determinar de manera absoluta la manera com entenem quina ha de ser la forma dels mobles, de l'arquitectura, dels objectes i el disseny gràfic durant els darrers dos segles. I això malgrat que els feixistes la van intentar enterrar a l'oblit. El que ells no sabien és que Bauhaus era llavor i va florir. I encara floreix.

Bauhaus va ser el descobriment que allò útil i popular pot a més ser bell, unint l'Art a la Tècnica, donant-li un nou sentit al terme «Artesania», combatent la lletjor i la misèria de l'era industrial, bruta, rovellada i polsegosa. Bauhaus va obrir un forat entre núvols de fum i la llum va penetrar. I ja són 100 anys de llum que segueixen lluint en tota la seva esplendor, jovial i fresca, com una tarda de primavera.

La joventut i la vida són persistents i obstinades tant per continuar vivint com per gaudir. I les utopies. Sempre semblen haver-se'n anat quan, realment, han estat allà, amagades, fent-nos caminar cap a aquest horitzó que mai aconseguim, però que ens fa caminar, moure'ns, avançar.

La història de la Bauhaus és la història d'una Trinitat, de tres seus, tres directors, tres etapes i tres aventures de descobriment i igualtat, on el mèrit i la diversió corrien a dojo i sense complexos, atrevint-se a trencar totes i cadascuna de les convencions establertes. Resulta curiós saber-se'n fills en una obscura època de conformisme i absència de militància. Curiós, en el millor dels casos.





Totes les composicions estan impreses manualment en serigrafia i tipografia, amb una premsa Korrex Hannover de 1964 sobre paper Materica Terrarossa de Fedrigoni

Grandària: 50x70cm. (19 3/4x27 1/2")

Futura_90

Un tribut a la tipografia de Paul Renner en la commemoració del seu norantè aniversari.

Noranta anys després Futura ha esdevingut una fita en la història de la tipografia i en un dels alfabetes més usats i copiats de la història.

Futura és també l'alfabet del qual dispo més versions i pesos a BunkerType i una de les meves preferides en plom.

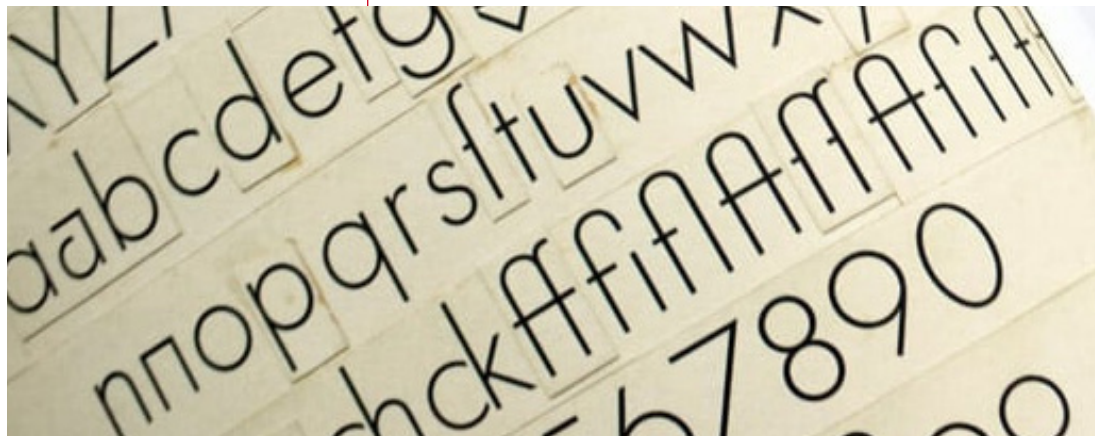
Sostenir la materialitat de la seva versió supernegra en 72/84 punts és un plaer difícilment descriptible per a qualsevol amant de la lletra. Aquest projecte és el meu petit homenatge a aquests 90 anys.

La compra del parell de làmines s'ha de realitzar conjuntament al preu de 70€

En un moment en què a Alemanya encara es debatia entre la idoneïtat de l'ús de tipografies romanes per a lectura o la conservació de les tradicionals gòtiques fraktur, Paul Renner va crear un dels alfabetes més audaços, usats i copiats del segle XX, la tipografia Futura .

Renner, escriptor prolífic en tipografia i director de l'Escola de Mestres Artesans per a Impressors a Múnic, va començar a treballar en un encàrrec l'estiu de 1924. Die Schrift unserer Zeit (el tipus de la nostra època) va ser la frase que li va servir per realitzar els seus primers esbossos que, finalment, no van generar l'efecte esperat en el seu client. Mesos més tard, després de paraitzar-se el projecte inicial, va decidir mostrar els esbossos a Heinrich Jost, assessor artístic de la fosa Bauer de Frankfurt i antic alumne, que alhora va mostrar el disseny al seu propietari, Georg Hartmann. Fascinat amb la proposta, Hartmann i Renner van iniciar una estreta col·laboració que acabaria amb la publicació de l'alfabet Futura a finals del 1927.

Lluny del dogmatisme propi de l'època, Renner no va fer servir la geometria com un fi, sinó que com un instrument a partir del qual construir un alfabet a partir de criteris de llegibilitat. Gran coneixedor de l'herència tipogràfica clàssica, va partir de les inscripcions romanes per a les majúscules, dotant-les d'un ritme i unes proporcions inexistents fins aleshores a les tipografies de pal sec (grotesques). D'aquesta manera les proporcions de la lapidària romana i una construcció geomètrica basada en les formes geomètriques essencials (quadrat, cercle i triangle) definirien, de manera innegociable, el caràcter de les majúscules com a punt de partida per, posteriorment, construir les minúscules amb aquesta mateixa lògica, eliminant les herències cal·ligràfiques que encara estaven presents en alguns caràcters de caixa baixa.



Spain...is different.

Spain...is different.

Prologue



Politics



Society



Gerd Arntz

11/12/1900, Remscheid
4/12/1988, The Hague



«Spain... is different» no és tant un projecte artístic com un crit, una necessitat... tres escenes que parlen de la classe política de la mateixa manera que ho fan de la societat complaent, que es conforma -temorosa- amb allò dolent conegut, i que no és capaç d'aixecar el cap de terra... potser per no veure la realitat tan de prop.

Totes les imatges que apareixen al projecte formen part de la col·lecció de gravats originals del Gerd Arntz Archive del Gemeentemuseum The Hague. L'ús dels models originals ha estat possible gràcies a la generositat i col·laboració de la Foundation Gerd Arntz Estate. A tots ells la meua gratitud.



Spain...is different.

Nascut en una família de comerciants, Arntz va ser educat en una acadèmia privada a Düsseldorf i més tard va assistir a l'escola d'arts aplicades a Barmen (1921). Va viatjar extensament per Europa, vivint a Viena, Colònia, i Moscou entre altres ciutats. Va ser membre del grup Progressistes de Colònia i va participar en diversos sindicats revolucionaris. El 1928 Arntz va contribuir amb el seu treball al paper de la «AAUE Die Proletarische Revolution», cridant els treballadors a abandonar el parlament per formar i participar en els consells dels treballadors.

Anteriorment, el 1926 Otto Neurath havia sol·licitat la seva col·laboració en el projecte que va començar al Museu de Societat i Economia de Viena i va finalitzar el 1934 amb la creació de l'ISOTYPE, a l'Haia. Des de començaments de 1929 Arntz va treballar al Gesellschafts und Wirtschaftsmuseum (museu de la societat i l'economia) dirigida per Neurath a Viena. En tot aquell temps, Arntz va dissenyar al voltant de 4000 pictogrames.

Entre 1931 i 1934 va viatjar periòdicament a la Unió Soviètica -juntament amb Neurath i Marie Reidemeister- per ajudar a crear l'Institut d'estadístiques de construcció i economia soviètica. Després de la breu guerra civil a Àustria el 1934 va emigrar als Països Baixos, unint-se a Neurath i Reidemeister a l'Haia, on van continuar la seva col·laboració a la Fundació Internacional per a l'Educació Visual. Arntz va cultivar un ampli coneixement entre els artistes i activistes polítics de la seva generació.

Spain...is different.

Prologue

El famós eslògan «Spain is different» va ser creat als anys 60 des del Ministeri d'Informació i Turisme franquista presidit aleshores per Don Manuel Fraga (fundador de l'actual partit del govern, el Partit Popular). Amb ell es pretenia publicitar una destinació turística diferent de l'habitada pels nostres veïns europeus, amb sol, platges, bous i panderetes.

No cal dir que les connotacions negatives s'han anat apoderant per mèrits propis d'aquesta consigna, i actualment no és res més que un xafardell per justificar comportaments i situacions que en qualsevol altre lloc civilitzat del món serien impensables... En fi, que us explicaré !

La primera composició dona nom a la col·lecció i la contextualitza. Tot i que amb un pes més gran de l'element verbal que a la resta d'obres, apareixen tots els elements que la defineixen, protagonitzats -evidentment- pels pictogrames de Gerd Arntz, que van apareixent en progressives capes d'informació que, a manera de «màcules», van descrivint les diferents escenes i situacions.

Politics

Uns sobres obren la narració de l'escena política, en què una pantalla de televisor parapeta el protagonista i l'actor principal. Comptables repudiats, llibres duplicats i altres papers tanquen l'escena, mentre darrere del televisor les explicacions -si n'hi ha- són cada vegada més vergonyoses i covards. Sort semblant la d'altres congèneres, sempre elegants amb els vestits, les sabates noves i les bosses. Tot plegat sota la cega mirada d'una justícia cada cop menys justa i més polititzada. Més permissiva amb les elits que l'alimenten. Més constrictiva amb l'escassa massa crítica. Tot això sota la tendenciosa i esbiaixada narració d'uns mitjans de comunicació que haurien de empal·lidir davant del seu propi codi deontològic.

Society

Una massa social permissiva i dòcil contempla com els seus drets fonamentals -en aquest cas la sanitat- es veuen reduïts i retallats, com els banquers i els seus bancs són rescatats alhora que el fons de pensions llangueix deixant a l'aire el seu futur (i el nostre!).

Aquesta societat tampoc no reacciona quan les principals famílies de l'estat es dediquen a allò que es dediquen... de la mateixa manera que mira cap a una altra banda quan sobres i maletins salten d'empresa pantalla a empresa pantalla, de paradís fiscal a paradís fiscal, de testafarro a testafarro...

Una societat tan malalta com la seva classe dirigent, que no actua... simplement s'asseu davant del televisor esperant que les desgràcies dels altres no acabin sent també les seves pròpies.



Werkman

Amb motiu de l'exposició *The Next Call*, van H. N. Werkman; Una interpretació de BunkerType" vaig ampliar la col·lecció d'obres dedicades al genial autor holandès usant una antiga Albion Press de 1845 propietat d'Arcangela Regis (Lauren Press), una premsa molt semblant a la que ell mateix feia servir.

Es tracta de tres composicions que intenten submergir-se a l'univers tipogràfic que Werkman va crear al seu petit taller de Groningen a l'Holanda d'entreguerres. Un tiratge de trenta exemplars de què explica aquest petit vídeo realitzat en col·laboració amb el Departament de Comunicació i Màrqueting de l'Escola Elisava. 50x70cm. (19 3/4x27 1/2") en un tiratge de 30 exemplars sobre paper Biblos 140 gr., de Cartiera Magnani i Old Mill avorri 130 gr. de Fedrigoni.

Els processos d'entintat -amb corró manual- i de pressió -amb un premsa també manual- confereixen sensibles variacions en cada reproducció que les singularitza i les distingeix.



Werkman #02



Crashed Letters

Tiratge limitat a 50 unitats segellades, numerades i signades.

Imprès manualment en dues passades sobre paper Materica Gesso de Fedrigoni,

Grandària: 50x70cm.
(19 3/4 x 27 1/2")

Una «serendípia» és una invenció, una troballa afortunada fruit de la casualitat, que es produeix quan en realitat l'objectiu perseguit era una altra de molt diferent. Potser aquest hauria de ser el títol d'aquestes composicions, ja que en realitat van sorgir quan per accident, en reproduir un alfabet de fusta al taller de l'Escola Elisava -i per qüestions tècniques que no vénen al cas- algunes lletres van acabar retallades i aparentment inutilitzables.

Es tractava de diverses lletres de la tipografia "Bernhard Negro" creada el 1930 per l'artista i dissenyador alemany Lucian Bernhard per a la Foneria Tipogràfica Bauer.

La veritat és que la bellesa d'aquelles lletres, encara mutilades, em va portar a intentar una composició inversemblant que difícilment s'hauria imaginat sense aquest error. Una composició que ara reedito en un format més gran gràcies a la generositat de l'amic Arnau Estela (l'Anacrònica) que de tant en tant -i si em porto bé- em permet tornar a gaudir amb la seva meravellosa Korrex Hannover del 1964.



Crashed Letters Red



Crashed Letters Blue





Crèdits

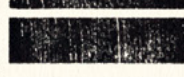
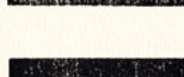
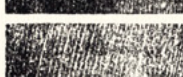
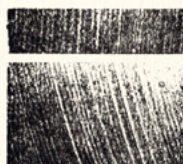
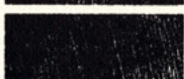
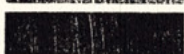
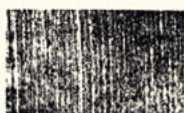
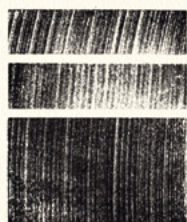
Comissari

Josep Patau Bellart

Agraïments

A Jesús Morentin de cos present,
i als difunts;
H. N. Werkman, Gerd Arntz,
Paul Renner, i tots els mestres de
l'escola Bauhaus





Organitza



Col·laboren



Amb el suport de la Direcció General de Memòria Democràtica del Departament de Justícia i Qualitat Democràtica de la Generalitat de Catalunya.